

LA IMMIGRACIÓ:

***un fenomen a afrontar
amb visió de classe***

www.lespaijove.cat

La immigració: un fenomen a afrontar amb visió de classe

L'arribada massiva de nova població als Països Catalans ha estat un fet constant els darrers anys i, malgrat que actualment la crisi està frenant temporalment aquesta tendència, bona part de la ciutadania ho visualitza com un dels principals problemes de la societat. És preocupant, doncs, que bona part dels catalans i catalanes, sobretot classe treballadora, hagi adoptat com a propi un missatge clarament xenòfob, moltes vegades sense ser-ne conscient. En aquest sentit, cal recordar que la xenofòbia es diferencia del racisme en què aquesta no creu que un tipus de persona (o raça) és superior a una altra, però sí que creu que la presència d'una persona de diferent origen en el propi territori és un atac a la pròpia cultura, país i/o benestar.

Tanmateix, hem de tenir en compte que bona part de les crítiques a la immigració es poden rebatre fàcilment atenent a xifres objectives i allunyats de simples judicis de valor subjectius en favor la població nouvinguda. D'aquesta manera, deslliurant-nos de tot prejudici racial, podem observar com la cultura i la jove edat de la majoria de la nova immigració provoca que aquesta utilitzi menys el sistema públic de sanitat (però, per contra, en provocar un augment demogràfic, n'ha causat un increment dels recursos); la diferència de sectors en els quals treballa, respecte la població "autòctona", impedeix una forta competència per a mateixes feines o reduccions salarials causades per un increment de la mà d'obra; la joventut dels treballadors i les treballadores immigrades permet que les seves cotitzacions paguin les pensions dels nostres avis, àvies, pares i mares i tants altres serveis públics; la seva versatilitat facilita el canvi de model econòmic i contribueix enormement a eixugar el dèficit de les finances públiques... Així, si bona part de l'impacte de la nova immigració

és positiu, què ho fa que aquesta sigui percebuda generalment com un problema?

Criminalització des de l'Estat espanyol i la Unió Europea

Des de l'Espai Jove de la Intersindical-CSC, denunciem que el que està patint la nova immigració és una criminalització totalment premeditada i directa, per part d'uns poders públics incapaços de satisfer les necessitats d'una majoria de la població. Així, si els serveis públics es troben sobresaturats i mal finançats, es culpa la immigració de copar-los en detriment de la població "autòctona"; si la delinqüència creix, a causa de la marginalitat i la pobresa a la que es condemna una part de la ciutadania (en bona mesura immigrada), es titlla la població nouvinguda de "delinqüent" per naturalesa; si les classes treballadores pateixen més que mai les desigualtats salarials a què el sistema neoliberal ens aboca, es culpa la immigració per robar els llocs de treball i reduir el poder adquisitiu de la població "autòctona"...

De fet, aquest procés és molt subtil, ja que no és un ensenyament directe, sinó una visió que se'n deriva de les declaracions i polítiques que les diferents administracions aproven i apliquen, en les que en tot moment s'hi fomenta la imatge de la persona immigrant com a mà d'obra barata, per tal de cobrir els llocs de treball que el nostre mercat laboral no pot omplir per ell mateix i per pagar aquells impostos que la nostra envellida població necessita. Aquí rau la base de la famosa "regularització massiva" aprovada per Zapatero, en un moment en què calia treure de l'economia submergida un gran grup de treballadors i treballadores que no cotitzaven pel seu treball, i la base de la Llei d'Estrangeria espanyola, que només permet portar "mà d'obra" dels països de fora de la Unió Europea quan així ho requereixen les necessitats del

propi mercat de treball i fins que a aquest li és convenient. Quan no convé o quan no s'ha estat agraciat/da amb la possibilitat de venir a ser explotat/da un temps, es condemna l'immigrant, sense problemes de consciència, a morir de fam al seu país, a arriscar la vida sobre una pastera o a ser tractat/da com a presoner/a en un centre d'internament per a immigrants. Aquesta també és la base de totes aquelles directives europees que regulen els fluxos migratoris sobre la base del mercat laboral europeu i la criminalització de la població nouvinguda: el Pacte Europeu d'Immigració (aprovat el juny del 2008 pel Consell d'Europa), la Directiva de Retorn (o Directiva de la Vergonya, aprovada el mateix mes pel Parlament Europeu), el projecte de Targeta Blava (aprovat el setembre de 2008 pel Consell d'Europa), el Pacte Europeu sobre Immigració i Asil (aprovat el mes següent pels Estats membres) o la Conferència Ministerial Europea sobre Immigració (celebrada el novembre de 2008). En major o menor mesura i sota diverses formes, aquest conjunt de normes i acords ajuden a crear una percepció de la immigració des d'un punt de vista utilitarista i eurocèntric, que massa vegades va acompanyat per declaracions xenòfobes de presidents com Sarkozy o Berlusconi o de ministres com Corbacho (que, en un primer moment, va arribar a culpar la població nouvinguda de l'augment de l'atur), per tal de completar el procés de criminalització iniciat a les institucions.

L'aprovació de la nova Llei d'Estrangeria, el passat 26 de novembre (després que el PSOE s'aliniés amb la dreta de CiU i CC, per fer-ho possible), només fa que aprofundir en aquesta via, identificant la problemàtica de la immigració des d'un punt de vista de delinqüència i de negació de drets. D'aquesta manera, algunes de les modificacions més destacades han estat un augment en les sancions (de 60.000€ a 100.000€, les molt greus; i de 6.000€ a 10.000€ les greus); l'ampliació del termini màxim de tancament d'immigrants en centres d'internament, de 40

a 60 dies (sense limitació, en determinats casos d'asil o habeas corpus); la limitació en el procés de reagrupament familiar (només es podran portar cònjuges, fills/es menors d'edat i ascendents majors de 65 anys, quan la persona nouvinguda porti vivint aquí més de 5 anys i disposi de mitjans de vida i allotjament suficients i acreditables); o la reducció de drets, com en el cas del de l'habitatge (només podran accedir al sistema d'ajuts públics aquells/es immigrants que portin més de 5 anys en situació regular) o la sanitat (ja que es penalitza qui faciliti la inscripció de la població nouvinguda en situació irregular al padró municipal, un tràmit necessari i fins ara tolerat per tenir accés a aquest servei). Igualment, en clau de gènere, cal denunciar que la nova llei eleva a rang legal l'obligatorietat d'iniciar un expedient sancionador a les dones immigrants que denunciïn ser víctimes d'actes de violència de gènere, si elles es troben en situació irregular, el que frenarà aquestes denúncies i dotarà d'impunitat els agressors.

Així, totes aquestes deficiències (per dir-ho finament), sens dubte, no fan sinó dificultar encara més la vida als i les membres nouvinguts/des de les classes treballadores (cal recordar que aquestes limitacions no afecten els/les gran directius/ves d'empresa i les grans fortunes).

Els Països Catalans, víctimes subsidiàries

Quant al nostre país, les competències en immigració són molt reduïdes i el principal acord fet al nostre país per afrontar aquest fenomen fou la firma del Pacte Nacional per a la Immigració, el passat mes de desembre, a la Comunitat Autònoma de Catalunya. Aquest, en ser totalment subsidiari de la llei d'estrangeria espanyola i de les directives europees de la matèria, advoca per gestionar el flux migratori d'acord amb el mercat de treball propi, reeditant al mal d'inici de les altres normes, malgrat que incorpora dos

punts més, sobre la necessitat d'adaptar els serveis públics a les noves necessitats de la població nouvinguda i sobre la voluntat d'adaptar aquesta entorn una cultura pública comuna, catalana, laica i democràtica. Així, malgrat no escapar de la visió xenòfoba de la immigració com a mà d'obra "útil", el pacte incorpora una vessant social i d'integració que la col·loca un graó a l'esquerra de les normes espanyoles i europees.

De fet, l'Estat conserva les competències exclusives en matèria laboral i d'immigració (tal com marca la Constitució), el que ha impedit a les comunitats autònomes de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears i Pitiüses desvincular-se de les normatives imposades des de Madrid i Brussel·les i ha limitat el seu paper a meres observadores subsidiàries. Així, s'ha venut com un gran pas endavant que Catalunya gestioni, des de l'1 d'octubre passat, els processos d'atorgament del permís inicial de treball per a persones nouvingudes, però aquest fet és totalment enganyós, ja que la comunitat autònoma tan sols ha obtingut la competència d'executar la xenòfoba legislació estatal en aquesta matèria, sense cap tipus de capacitat normativa. Així, fins i tot, l'Estat es reserva el dret a vet en aquests tràmits (ja que és aquest qui ha d'aprovar el permís de residència, necessari per fer efectiu el de treball) i manté en exclusiva la capacitat de renovar els permisos de treball, legislar sobre la matèria, negociar els tractats i normes internacionals i decidir la planificació general de les polítiques de fluxos migratoris. A la pràctica, doncs, la comunitat autònoma de Catalunya només ha obtingut la possibilitat de gestionar i realitzar els tràmits que marqui la pauta aprovada per l'Estat espanyol, el que impedeix aplicar cap tipus de política pròpia en matèria d'immigració.

Malgrat tot, actualment, el repte de la immigració és urgent i cal afrontar-lo de forma decidida. Així, mentre l'Estat espanyol és aquell de la UE amb major quantitat de població nouvinguda, els Països Catalans han

rebut el 40% d'aquesta immigració arribada al conjunt de l'estat, quan tan sols suposen menys del 30% de la població de l'estat. La responsabilitat a assumir, doncs, és real. Més quan l'increment anual de l'atur en la població nouvinguda supera el 62,48%, als Països Catalans (dades del mes d'octubre, gairebé 17 punts per sobre de la mitjana nacional), arribant fins als 211.327 immigrants sense feina, la sinistralitat laboral és un 25% major que la mitjana, els salaris són vora un 25% inferiors o la temporalitat és el doble que la mitjana (i supera el 60%), entre altres facetes de la precarietat que pateixen.

Tasques a realitzar

En aquest sentit, des de l'Espai Jove de la Intersindical-CSC, ens marquem tres fites urgents. Per una banda, cal realitzar una tasca pedagògica que venci els arguments xenòfobs que s'han anat instal·lant a la societat (i, com hem vist, els números ens donen la raó) i que faci un anàlisi històric i profund dels motius de la immigració (fruit d'unes desigualtats derivades de les èpoques colonial, imperialista i globalitzadora i de les quals encara ara en traiem profit al nostre país). Per altra banda, cal afrontar aquest fenomen des d'una perspectiva de classe, tenint clar l'enemic i entenent la persona nouvinguda com una víctima més d'un sistema injust (quan hi ha algú que treballa per menys que tu, quin motiu hi ha per enfrontar-se amb aquest, quan hi ha un altre que concentra una fortuna obtinguda gràcies al treball de vosaltres dos/dues?). Així, el lloc de treball ha de ser l'espai primer de reivindicació, per tal de fer còmplice el/la treballador/a immigrant de la lluita de classes que ha de millorar la vida d'una majoria de la societat, unint forces i no dividint-les. Finalment, cal articular un projecte polític viable que afronti el fenomen de la immigració des d'una perspectiva social, gestionant els fluxos migratoris no des de les necessitats del mercat de treball (el qual cal reformar, per posar-lo al servei de la població), sinó en funció

de la capacitat d'adaptar els serveis públics per donar un benestar adequat a persones autòctones i nouvingudes, tenint clar també que un excés d'immigració pot perjudicar sobretot els països d'origen, ja que qui marxa és normalment la persona preparada i amb estudis, aquella que podria fer prosperar el territori, si no n'hagués de fugir. Així, sense paternalismes ni imperialismes emmascarats, cal col·laborar per canviar les condicions de vida en els països d'origen, per evitar la necessitat d'haver de marxar d'aquests.

Per acabar, com a nació sense estat, també hem de treure lliçons de tots aquells processos i períodes en els que progrés social i nacional anaven agafats de la mà, quan es veia clar que un país més lliure era també més pròsper i just i, consegüentment, la nova població s'hi veia més identificada, per tal de participar de la seva construcció. Cal tenir en compte que bona part de l'actual immigració arriba sense prejudicis nacionals sobre l'Estat espanyol o els Països Catalans (si no és que directament procedeixen d'una altra nació sense estat), motiu pel qual és més fàcil que s'afegeixin a aquell projecte nacional que més benestar i

justícia els hi pot comportar. Igualment, la nova societat multilingüe ha enterrat el mite de la Catalunya bilingüe i ha fet més necessària que mai una llengua d'entesa per tal de poder comunicar totes les comunitats nacionals, i aquesta ha de ser clarament la llengua catalana, com la pròpia del país. Tanmateix, per aconseguir-ho, caldrà crear la necessitat de conèixer la llengua i això només serà possible amb una nova llei de normalització lingüística que obligui empreses i mitjans a usar el català com a idioma preferent.

Sens dubte, doncs, el de la immigració és un fenomen complex i estretament lligat a una transformació superior de la societat, per tal de resoldre'l satisfactòriament i adequada, ja que, amb el model capitalista actual, on totes i tots som percebuts/des com a matèria primera d'un procés de producció, serà gairebé impossible trencar els tòpics que justifiquen la precarització afegida d'aquest col·lectiu. És per això, doncs, que cal apostar per una òptica de classe que ens permeti reconèixer que l'enemic no és qui està més explotat/da que nosaltres, sinó qui ens explota a tots/es dos/dues!

www.lespaijove.cat